

Lausunto

12.8.2025

VN/13714/2025
VN/13714/2025-TEM-9

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa kantanaan seuraavaa:

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamista siten, että maakuntajako irrotettaisiin hyvinvointialuejakoa koskevasta laista ja sen määräytymisen perusteista säädettäisiin erikseen maakuntajakolaissa. Maakuntajaon osalta palattaisiin pääpiirteissään samankaltaiseen sääntelyyn kuin ennen hyvinvointialue- ja maakuntajakolain voimaantuloa.

Vaikka maakuntajaon määräytyminen irrotettaisiin hyvinvointialueista, TEM pitää tarkoituksenmukaisena, että hyvinvointialueiden ja maakuntien rajat ovat yhteneväiset siten, että maakunnan alueella on yksi tai useampi kokonainen hyvinvointialue tai hyvinvointialueella yksi tai useampi kokonainen maakunta. Tämän vuoksi on tärkeää, että hyvinvointialuejakolaissa säädetään maakuntajaon muutoksen vaikutuksesta hyvinvointialueeseen sekä kuntajaon muutosten huomioon ottamisesta.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Aiemmassa vastauskohdassa todetusti työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamista siten, että maakuntajako irrotetaan hyvinvointialuejakoa koskevasta laista ja sen määräytymisen perusteista säädetään erikseen.

Nykyinen lainsäädäntö sitoo käytännössä maakuntajaon hyvinvointialuejakoon, mikä jättää huomioimatta maakuntajaon muut käyttötarkoitukset ja perusteet ja mahdolliset hyvinvointialuejaon muutoksista poikkeavat muutostarpeet. Käytännössä esimerkiksi yksittäisen kunnan siirtyminen maakunnasta toiseen on voimassa olevan lain perusteella hyvin hankalaa. Nykyisessä laissa ei säädetä myöskään erikseen maakuntajaon muuttamista koskevasta päätöksenteosta tai muuttamisen vireilletulosta.

Kuten HE-luonnoksen perusteluissa todetaan, hyvinvointialuejaolla ja maakuntajaolla on hyvin erilaiset merkitykset ja tavoitteet. Maakuntajako on lakisääteinen maantieteellinen lähtökohta sekä aluekehittämiselle että alueidenkäytölle, jotka molemmat edellyttävät pitkäjänteistä suunnittelua ja kehittämistyötä. Lisäksi maakuntajako toimii perustana useiden viranomaisten ja toimintojen aluejaon yksikkönä. Muutoksen myötä hyvinvointialueiden palvelujen toiminnalliset vaatimukset eivät vaikuttaisi jatkossa esimerkiksi elinvoimakeskusten toimialueiden määräytymiseen.

Suomen maakuntajako vastaa EU:n tilastollisen alueluokituksen NUTS 3 -aluejakoa. Tilastollista aluejakoa on hyödynnetty muun muassa EU:n alue- ja rakennepoliitikan määrärahojen alueellisessa kohdentamisessa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Maakuntajaon perusteena tulee olla toiminnallisuus ja tarkoituksenmukaisuus eli käytännössä muun muassa työssäkäynnin ja asiain suuntautuminen sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyön suuntautuminen. Näitä perusteita on avattu hyvin 2 §:n perusteluissa.

Maakuntajakolain 5 §:n 2 momentin mukaan esityksen maakuntajaon muuttamisesta voivat tehdä maakunnan alueella oleva kunta, maakunnan liitto, alueiden käytöstä vastaava ministeriö tai alueiden kehittämisestä vastaava ministeriö. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että em. tehtävistä vastaavat ministeriöt mainitaan pykälässä tahoina, jotka voivat perustellusta syystä tehdä esityksen maakuntajaon muuttamisesta.

Maakuntajakolain 6 §:n mukaan maakuntajaon muuttamisesta on pyydetty niiden ministeriöiden lausunto, joiden toimialalla muutos vaikuttaa sekä kuultava niitä maakunnan liittoja ja kuntia, joita muutos koskee sekä asianomaisia hyvinvointialueita ja valtion viranomaisia. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että selkeyden vuoksi pykälässä olisi hyvä mainita nämä ministeriöt tai edellisen pykälän tapaan viitata ainakin alueiden käytöstä ja alueiden kehittämisestä vastaaviin ministeriöihin.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

Ei lausuttavaa

Muut huomiot esityksestä

Ei lausuttavaa

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Tiina Korhonen

Johtava asiantuntija

Hanna-Maria Urjankangas

Jakelu VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi TEM AKO Alueet ja kasvupalvelut -osasto, Tarja Pyöriä
 TEM Kansliapäällikkö, Timo Jaatinen
 TEM AKO AURA-hallintoviranomainen, Petra Metsälä
 TEM AKO Elinkeinot ja aluehallinto, Marko Laiho
 TEM AKO Johdon tuki, Tapani Mattila
 TEM AKO Työllisyyden edistäminen ja kohtaanto, Outi Viljamaa

VN/13714/2025-TEM-9

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: